

Observatoriul ese de doue ori in septemana, Mercurea si Sambat'a.

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie seu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 79.

— Sibiu, Mercuri 6/18 Octobre. —

1882.

Deschidere de prenumeratiune la

„Observatoriulu“

dela 1/13 Octobre inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumerasera dela 1/13 Ianuariu pe 9 luni, era altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu espira cu finea lunei Septembre. Pretiurile sunt aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni si 2 fl. pe 3 luni inlaintrulu monarchiei, era in afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 fr. pe 1/2 anu, in auru sau in bilete de banca; era fractiunile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Lupt'a catholiciloru pentru autonomi'a bisericesca.

Ne-ar placea prea multu candu amu vedea, ca drepturile si autonomiile bisericesci se discuta in adinsu, cu temei si cum se dice ex professo, in prim'a linia, in foi bisericesci, nu in foi politice; sau daca clerurile inca totu nu potu ori nu voru se aiba foi bisericesci, inca se ia cauzele bisericesci in aparare barbatu competentu din cleru, teologi canonisti in sensulu genuinu alu cuventului, se nu le mai lase pe man'a nostra a enciclopedistiloru, dedati si necessitati a sarf dela o materia la alt'a, ca si paserile de pe o ramura pe cealalta.

Lupte mari si grele s'au pornitu asupra religiunei in generalu, asupra confessiuniloru in specialu, dara cele mai inversiunate lovituri se vedu indreptate asupra aceluor confessiuni si biserici, care sunt considerate de catra poporale respective ca asiluri, ca locuri de scapare a nationalitatiloru, muri aparatori, anghire ale vietiei, nutricile limbei nationale, din care cauza poporulu le si identifica cu nationalitatea, in catu se se acopere un'a pe alt'a.

Calvinii in sinodulu loru dela Dobritinu facura gubernului mari concessiuni in cestiunea scolastica, renuntiandu la o parte din autonomi'a loru bisericesca, inse numai in interessulu nationalitatiei magiare. Lor le conveni acesta procedura si gubernului ii va conveni a'i desdauna pe terenulu nationale magiaru in modulu celu mai stralucitu. Ceea ce pentru noi in Ungari'a si Transilvani'a este morte, pentru ei este vietia si putere.

Se pare ca catholicii, de si magiari si ei, amestecati tare cu multime de renegati, nu voru se depuna armele asia de usioru precum facura calvinii; celu pučinu avemu unele symptome mai prospete, care ne facu se presupunemu la catholici energia si barbatia mai multa intru apararea drepturiloru bisericesci.

A fostu in 26 Sept. a. c., candu celebrulu arhiepiscopu Ludovicu Haynald dela Calocsa in Ungari'a adunandu in sinodu pe demnitaru bisericesci, era din clerulu de miru cate unu deputatu din fiacare districtu protopopescu alu archidiecesei, dupace deschise siedintiele cu unu discursu latinescu, pe catu de meduvosu, pe atata si elegantu, dete in discussiune mai virtosu doue cestiuni vitali: 1) „Scolele confessionali catholice incepundu dela cele elementarie pana susu la universitate“; 2) „Casatori'a civila, sau cu terminu mai verde si mai drastic, casatori'a cu jidovi si cu jidovoice.

Arhiepiscopulu cardinalu Ludov. Haynald observu intre altele clerului seu, ca consultatiunile acelea sunt de importanta cu atatu mai mare, cu catu poporulu catholicu este mai multu ingrijatu de candu elu vede amerintiate cu nimicire drepturile, proprietatea, institutiunile si tote scolele biserice

catolice. „Eu inse ve asigura“, adaoase prelatulu, „ca toti acei chiamati ca se apere pe calea legislativa instructiunea si anume scolele catholice ca proprietate a biserice, nu voru lasa nimicu neincercatu, pentru-ca se le apere si scape de rapire si apunere. Onestatea si dreptatea este si trebe se fia „fundamentulu si conditiunea de vietia a fiacarui statu“, pe care nici-unu poporu nu le pote delatura, daca nu'si voiesce morte sa; de aceea eu credu ca atacurile omeniloru carii se incerca prin sofisme si minciuni a spolia biserice de hereditatea sa, a'i rapa scolele si fundatiunile, voru fi respinse si spulberate. Indesiertu dicu acei sofisti, ca biserice catholica nu ar avea autonomia si disputa dreptulu ei de proprietate la averile sale; indesiertu se provoca ei la nu sciu ce organizatiune mai vechia si cu totulu indesiertu la fictiunea de dreptu alu statului asupra scoleloru catholice; tote indesiertu, din cauza ca scolele catholice au fostu fundate de catra episcopi si preoti renumiti, cum si de catra o parte a poporulu catholicu zelosu, cu scopu declaratu de a inainta prin trensele sciinti'a si cultur'a in spiritulu moralei religiose catholice si nu in altulu. Acei ce ataca autonomi'a si drepturile de proprietate ale biserice catholice la averile sale, nu voru nici mai multu nici mai pučinu, decatu ca rapindu-le, se le impartia la biserici si scole de ale altoru confessiuni religiose. Catholicii nu voru si nu ceru nimicu dela alte confessiuni, nici ataca drepturile lor; dara nici nu voru suferi ca ei se fia spoliati de drepturile proprie. — Totu acestea temeuri militedia si pentru vechi'a universitate dela Bpest'a, care este catholica si trebe se i se conserve caracterulu ei catholicu.

Relative la casatori'a civila cardinalulu Haynald asecura pe adunare, ca clerulu inaltu nu a lasatu si nu va lasa se treca nici-o ocaziune, ca se nu reflecte pe barbatii de statu la coruptiunea morala si sociala ce vine din casatori'a civila. Aci apoi se provoca la Germani'a, unde nu numai clerulu catholicu, dara si protestantii ceru desfiintierea casatoriei civile cu atatu mai virtosu, ca de candu s'a introdusu aceea, din statistic'a tiei se vede, ca multime de princi remanu pentru totdeauna ne baptisati, multi morti se ingropa fara nici-o rugatiune bisericesca, in fine asia numitele casatorii selbetece (wilde Ehen, Concubinate) s'au inmultitu preste mesura; spiritulu religiosu din vietia familiiloru dispere; mai multe conditiuni si motive de a'si implini cetatienii datorintiele catra statu, sunt despretiuite etc.

Dupa acestea manifestatiuni categorice ale arhiepiscopulu cardinalu sinodulu a si intratu in discussiunea meritoria a punctelor programei.

Ar face forte bine vreunu preotu canonistu romanu si anume vreunu greco catholicu, daca ar impartasi publiculu romanescu inca conclusele mai pregnante ale unui sinodu precum fu si celu dela Calocsa, care s'a publicatu in cateva foi magiare. Totu asia le-ar sta forte bine si aru avea dreptu la recunoscinti'a clerului unii domni profesori de teologia si anume de dreptulu canonicu sau de istoria eclesiastica, daca aru reproduce in romanescu si memorabilele cuvente ale episcopulu rom.-catol. Schlauch dela Satmaru pronuntiate deunadi in adunarea societatiei S. Ladislau in contra vrasmasiloru autonomiei bisericesci. Au nu vedu bisericianii nostrii, unde au ajunsu lucrurile? Au nu citescu in „Pesti Napló“ si in celelalte diarie de calibrulu aceluia. care apara tesa omnipotentiei statului in termini respicati asia, ca parlamentele au dreptulu netiermuritu de a desfiinti sau reforma ori-ce dreptu, ori-ce constitutiune, asiedamente, autonomii, fia acelea politice nationali, fia religiose si confessionali, era anume biserice catholice din Ungari'a ii denega puru si simplu ori-ce umbra de autonomia si inca sub cuventu, ca in organismulu interioru alu ei nu iau parte si mirenii ca la sectele protestante, ca la greco-orientali si chiaru ca la mosaici. Se nu

ne mai ascundemu capulu in tufa, cum face paserea structionulu candu este luata la gona, ci se ne preparamu la lupta.

Proiectulu de budgetu alu Ungariei pe anulu solaru 1883.

Se scurgu si din sudorea crunta a poporulu romanescu dieci de milioane pe fiacare anu, ca contributiuni directe si indirecte in tesaurulu statului Ungariei si in alu monarchiei intregi; in acelu sacu piramidale, dara desfundatu, prin urmare totudeauna golu. Avemu prin urmare si dreptu si datorintia catra noi insine, ca se ne interessamu si noi prea de aproape de tota starea finantieloru statului, chiaru asia ca de starea averei nostre private. Mii de interesse ne inunu si noue acesta grija, ca se ne informamu, se studiemu. se reflectamu la ele, apoi se ne si punemu in totu timpulu intrebarea, ca ore din enormele sume care se storcu si dela poporulu romanu, se mai intorce vreunu procentu in folosulu lui.

Amu cerutu in fiacare anu, ca se facemu acestu studiu, se nu ne pregetamu; o ceremu si acuma. Daca nu ne interessamu de alte cestiuni politice si national-economice, inca se ne tragemu sam'a fiacare cu pungile nostre golite in tesaurulu tiei. Sute de mii de persone din alte nationalitati conlocutorie scarmana finantie tiei; numai noi se ne inchidemu ochii si se ne astupamu urechile la desbateri. Eca mai tota press'a magiara si germana cata sta in servitiulu opozitiunei, se si arunca ca zavodii, atatu asupra bilantului, catu si asupra raportulu pronuntiatu in dieta de catra ministrulu finantieloru com. Juliu Szapary. Nici unii nu potu se creda, ca deficitu pe anulu 1883 va fi numai de 21.681,615 fl.

Deocamdata reproducemu si noi cifrele principali in ordinea usitata la parlamente, adeca mai antaiu esitele (spesele) in trei categorii, ordinare, transitorie si de investitiune, apoi intratele (venituri, recepte) ordinare si transitorie sau extra-ordinare. Ca se nu ocupamu locu prea multu, nu vomu alatura si budgetulu anulu c. 1882, ca-ci noue ne este de ajunsu ca se facemu comparatiuni si numai in cifre generali, mai alesu candu scimu bine, ca budgetulu cresce neincetatu si regulatu pe fiacare anu. Asia dara pe 1883:

A. Spesele ordinare.

List'a civila a regelui	4.650,000
Cancelari'a cabinetului	70,515
Diet'a preste anu, diurne etc.	1.229,683
La budgetulu comunu alu monarchiei	28.629,410
Pensiuni la centrala	108,160
Celelalte pensiuni	4.415,367
Interesse si amortisari la datorii	108.498,573
Anticipatiuni la interesele cal. ferate	10.770,463
Budgetulu Croatiei autonome	5.842,346
Alu Fiumei	85,090
Comptabilitatea statului	109,223
Presidiulu ministerialu	301,300
Ministeriulu de langa monarchu	54,336
Ministrulu Croatiei	3J,480
Ministeriulu de interne	8.909,687
Ministeriulu de finantie	54.229,279
Ministeriulu de agricultura	13.272,494
Ministeriulu lucrariloru publice si de comunicatiune :	
a) Insusi ministeriulu	16.280,990
b) Cali fer. ale statului	8.981,486
Ministeriulu culteloru si instructiunei	4.982,589
Ministeriulu justitiei	10.438,431
Ministeriulu militiei teritoriale	6.951,200
Sum'a	288.848,002

B. Spese transitorie.

La comptabilitatea statului	1,600
Ministeriulu de langa rege	2,000
Ministeriulu de interne	456,838

Ministeriul de finanțe	4.414,060
Ministeriul de comun. și l. publ.	950,000
Ministeriul de agricultură	237,000
Ministeriul de culte	60,128
Ministeriul milit. teritor.	381,650
Sum'a	6.503,2276

C. Investițiune.

Ministeriul finanțelor	4.911,858
Ministeriul comunic.	12.799,948
a) Insuși ministeriul	3.024,880
b) Totu cali ferate	590,136
Agricultură, industrie, comerț	121,700
Culte și instrucțiune	323,333
Sum'a	21.771,855

D. Spese extraordinare comune Bosni'a etc. 5.588,351.

A. Ordinarie.

Din datoriile statului contrase din trecut, câtu se mai póta emite	14.939,899
Dela Fiume	100
Comptabilitatea statului	1,770
Dela ministeriul ad latus	300
Ministeriul de interne	788,183
Ministeriul finanțelor	229.056,899
Ministeriul lucrărilor publice și de comunicațiune	9.384,948
Ministeriul de culte și instr. publica	489,558
Ministeriul justiției	498,688
Ministeriul militiei teritoriale	201,763
Sum'a	280.732,758

B. Venituri extraordinare.

Ministeriul de interne	4,988
Ministeriul finanțelor	20.292,123
Sum'a	20.297,111

Bilantiu.

Spesele sumate la unu locu din tóte patru positiuni	322.711,484
Veniturile din cele doue categorii specificate mai in susu	301.029,869
Deficitu : 21.681,615.	

Acesta ar fi deficitu pe 1883 dupa calculul ministeriului finanțelor; alții inse cari se pricepu totu asia de bine la aritmetica și matematica, la maiestri'a de a compune bugete și a grupa cifre, scotu și pentru anulu venitoriu deficitu celu puțin indoitu mai mare. Intr'aceea vomu vedea de unde voiesce ministrulu se acopere acestu deficitu.

(Va urmá.)

Armat'a considerata din punctu-de vedere alu Dualismului.

Diariulu oficiosu „Statistische Monatschrift“ apoi dupa acesta „N. fr. Presse“, „Függetlenség“ (Kossuthianu) s. a. publica érási unele date statistice despre armata, pre care trebuie se ni le însemnamu si se învetiamu si noi din ele.

Cu ocașiunea numeraturii poporului in 31 Decembrie 1880 s'au numeratu in rubrice separate si soldatii de prin garnisóne, câtu se aflau in servitiu activu, nu si in reserva nici cu licentia, si s'au aflatu in ambele parti ale monarchiei 286,422, si adeca 160,404 din provinciile austriace, 100,416 din ale corónei unguresci, 1186 bosniaci, 468 straini.

Numerulu totale alu locuitorilor monarchiei întregi a fostu 37.499,066, adeca 21.973,247 din statulu austriacu, érá 15.525,819 din statulu Ungurescu (Ungari'a, Transilvani'a, Croati'a împreuna cu graniti'a.)

Impartindu numerulu soldatilor activi pe numerulu poporului, proportiunea ese asia, cá din 1000 de soldati 586 sunt austriaci si numai 414 ungureni. Érá daca se ia in consideratiune, precum si trebuie, cá in tierile austriace, de si se nascu mai multi feti de sexulu barbatescu, dara si peru mai multi, si pana la etate de ani 20 se vinu câte 1099 femei la 1000 de barbati, candu in Ungari'a la 1000 barbati se vinu numai 1017 femei, apoi dintre femei nu assentédia nimeni in regimente, asia in realitate din 1000 sunt 595 austriaci si numai 405 ungureni.

Acestea proportiuni dau austriaciloru dreptu de a reclama si a inculpa pe locuitorii poliglotei Ungarii si ai Transilvaniei, cá junimea acestora fuge de servitiulu militarulu si de arme, prin urmare cá acestia vedescu sau frica de arme, ceea ce ar fi o rusine inferatória, atestatu de ómeni pléca-fuga, natura de iepuri, sau despretiu cátra acestu nobilu oficiu alu apararei de cele mai sublime bunuri pamentesci si chiaru spirituali, sau ceea ce este multu mai probabile, cá nici parintii, nici societatea, nici scól'a nu îngrijescu se dea tinerimei o edu-

catiune mai militara, se odedea la regula si disciplina mai apropiata de cea militara; fara a face din tineri totu atáti gladiatori brutali, nici batausi cu maciuc'a, se le inspire mai multa consciintia de bravura si demnitate personala.

Mare eróre se comitte in scótele nóstre, anume in cele gimnasiali si la universitati, cá in loculu unoru prelegeri de nici-unu folosu in viéti'a practica, si in loculu unoru asia numité sciintie moderne, care pana acuma se afla numai in fasia, nu se introduce cu o di mai curendu exercitiulu in arme, darea la semnu, duelulu in sabii si spade etc.

Ungari'a.

Budapest'a. Indata a dóu'a di dupa deschiderea camerei deputatiloru s'au produsu érási scandale in urmarea unoru interelatiuni, precum fu alui Rohonczy relativa la defraudari si mituiri, apoi a Kossuthianiloru in caus'a jidoviloru si a turburárilor dela Pressburg si din alte comune mai multe. Ministrulu presedinte s'au aparatu cu multa energia.

Dupace s'au alesu diversele comisiuni si li s'au transpusu mai multe proiecte de legi, desbaterile se proroga indata-ce se voru alege si membrii in delegatiune.

In 15 Octobree s'a intemplat desvelirea monumentulu de bronzu inaltiatu din colecte in memori'a poetulu Petöfi alias Petroviciu (fostu fiu alu unui macelariu serbu de tata si mama). Solemnitatea fu din cele mai imposante. Ministeriulu, camerele, academi'a, chiaru si statulu militarulu alu militiei teritoriale, mai multe comitate, comune urbane si alte corporatiuni au fostu reprezentate la acea desvelire pompósa. Solemnitatea o deschise primariulu capitalei dnulu Ráth prin unu discursu mai scurtu; dupa elu inse luá cuventulu Mauritiu Jokay, amicu din tineretie alu lui Petöfi-Petrovici, a carui viéti'a o descrie cu de a meruntulu, de candu erau studenti si anume Petöfi fórt saracu, de multe-ori flamandu si golanu; citá multe strofe din poesiile cele mai infocate ale lui, érá cu acea ocașiune dn. Jokay recunoscú si marturisi cu voce sonóra, in audiulu lumei, cá dieu in Ungari'a si Transilvani'a pana in anulu 1848 nu a domnit nici-o libertate alta, decâtu numai privilegiulu si tirani'a aristocratica, érá preste celelalte clase de locuitori a domnit numai censur'a si iobagi'a. Curatu dise Jokay, cá pana atunci insuși poporulu magiaru in a sa maiortate imensa erá sclavu, erá robu. De altumentrea adevérulu recunoscutu de Jokay ne erá prea bine cunoscutu. A trebuitu se se nasca in Ungari'a unu baiatu serbu de tata si de mama, care transformandu-se in magiaru cu sentimentele, se scuture si se destepse din letargia pe poporulu magiaru cu înflacaratele sale cantece, cu care a întrecutu departe pe alti poeti.

Petöfi a picatu in var'a an. 1849 in batali'a dela Seghisiór'a, dara nici pana in dio'a de astadi nu se scie unde'i putredira remasitiile pamentesci.

Romania.

—București. Manevrele cele, mari caroru asemenea nu s'au facutu dela resboiu incóce, trage in momentele de față in mare parte atentiunea publiculu superioru. Operatiunile decurgu in spatiulu celu largu dintre Tecuciu, Galati, Focsiani. Lini'a strategica dela Focsiani este renumita din vechime in istori'a campaniiloru moldavo-romanesce, russo- si austro-turcesce. Mai. Sa regele se afla de câteva dile la armata. Operatiunile se vedu descrie cu multa cunoscentia de lucru in diariile capitalei. Din partea armatelor straine asistu la manevre oficiari superiori trimisi inadinsu dela Austro-Ungari'a, Franci'a, Angli'a, Itali'a, Russi'a. Dóue corpuri de armata lupta (pro forma) una in contra alteia incercandu a'si ocupá positiunile cele mai bune. Sambata in 2/14 Octobree a plecatu si regin'a la Tecuciu, unde o asteptase regele, spre a merge împreuna de acolo la Barladu. Regin'a e insoțita de patru domnișóre de onóre si de dn. Dim. Sturdza ministru de esterne.

Camerele Romaniei se voru deschide in 17/29 Oct. adeca cu o luna mai curendu cá altadata.

Intre acestea, atátu publiculu celu mare câtu si cercurile gubernamentali sunt agitate in modu fórt neplacutu, de o parte prin publicatiunile care se continua in diarie despre blastemat'a portare a celoru mai multi studenti de nationalitate romana dela Paris, cari au patatu si pana acuma numele de romanu si l'au discreditatu, érá de alt'a prin circulariulu ministrulu din ducatul Saxen-Koburg-

Gotha dela 5 Sept. a. c., in care comerciantii si industriarii germani sunt reflectati, cá dupace au pagubitu prea multi la comerciantii din Romani'a, se fia cu ochi mai deschisi, se nu'i mai creditedie asia orbesce cá pana acuma. Acésta lovitura in creditu trebuie se o simtia fórt greu toti comerciantii onesti; ce e dreptu inse, ea si trebuie se urmedie odata, dupa tóte antecedentiele de vreo 16 ani incóce. Urmarea fu deocamdata, cá se dete ordinu strinsu cá se se faca estrase de falimente (bancroturi) pe la tribunale si se se publice spre a se vedé, daca falitii si anume cei fraudulosi, sunt romani de sange sau incai romani indigenati, de si dupa nationalitate bulgari, greci etc. Cea de ántaia lista s'a publicatu din Jasi. Ce se vedi! In 12 ani din urma 200 de faliti, din cari inse numai 8 romani, mai toti ceilalti evrei, parte mare galitieni si ungureni dusi acolo. Despre falitii din București scosi numai pe 5 ani din urma, citimu in „Resb.“:

„Avemu inaintea nóstra tabloulu nominalu alu falimentelor declarate la tribunalulu de comerț de Ilfov, in intervalulu dela 1 Ianuariu 1878 si pana la 23 Septembrie a. c. Elu prevede nationalitatea fia-cărui falitu, meseri'a si passivulu lui; prin urmare n'avemu de câtu se facemu comparatiuni basate pe cifre oficiale, pentru a proba cá numai noi n'amú avutu nedreptate, candu amú numitu pe unii din ovreii toptangii*) faliti sau invoiti, in mai multe rinduri si cu sume fórt însemnate.

Asia, de exemplu, vedemu pe hainarulu d. I. Falkenfluck cu 181,869 lei, comerciantulu de cismarie d. Filip Goldstein cu 454,625 lei, Fratii Rappaport cu 240,884 lei, B. I. Taubman 122,686 lei, S. Grünberg 101,565 lei, Rosdol si Comp. 276,935 lei, I. Solomon si Comp. 183,136 lei, Ignatz Rosenthal 256,989 lei, Gabriel B. Zuzan 117,701 lei, vestitul si nu scimu de câte ori falitulu S. Neuman 642,821 lei, fratii Veleco 228,931 lei, C. Rotschild si Comp. 279,814 lei, Davis si Elias 203,229 lei, Jacob Marcus 106,000 lei, vestitul Hirsch, supt firma fraudulósa Hirsch Frères si Comp. 251,805 lei.

Asia dara, numai 15 faliti ovrei, din 66, au avutu unu passivu de 3.648,900 lei noi, pe candu toti romanii, in numeru de 43, cari au datu falimentu in cei din urma cinci ani, n'au avutu la unu locu de câtu 1.700,000 lei la passivu.

Amu estrasu deocamdata numai aceste 15 nume, findu-cá acestia au fostu sau sunt inca in legatura cu strainetatea, si intre cari unii au datu falimentu in mai multe rânduri. Regretamu cá nu dispunemu inca de numele acelora, cari, incetându cu platile pe tacute, s'au invoitu fara a fi declarati de faliti, cá-ci adaogându-i si pe acestia, suntemu siguri cá cifr'a passivulu s'ar urcă póte peste sum'a indoita. — Candu vomu dispune si de aceste date, le vomu dá pe față cá si pe cele de mai susu.

Ne place a fi drepti, si prin urmare nu putemu lipsi d'a admite, cá multe falimente, fia din partea romaniloru fia din partea ovreiloru, provinu si din diferite nenorociri, in câtu trebuie esclusa cu desavérsire réu'a credintia; pe acestea nici nu le pomenimu, findu cá ele in mare parte sunt cu mai multu sau mai puțin neînsemnate, in câtu nu provóca niscá consecintie grave. Chiaru tabloulu in cestiune ne arata o multime de falimente, cu firme atátu straine câtu si romane, incependu dela 4,000 lei pana la 20—30—40,000 lei. Astu-felu de falimente mici se întempla pretutindeni, chiaru in timpurile cele mai normale, fara a cauza vreo catastrofa sau a produce vreo sdruncinare; este dar de prisosu a ne preocupa de ele.

Cestiunea este de falimentele mari si fraudulóse, de acei ómeni cari incepu unu comerțu órecare cu unu capitalu fórt micu, si dupa ce reusiescu prin felurite mijlóce a dobândi unu creditu de sutimi de mii de lei, incetédia de odata platile, si apoi, ori invoindu-se pe tacute ori declarandu-se faliti, platescu creditoriloru câte 25 la suta, — continuându-si comerciulu, — adesea ori pe o scara si mai mare — pentru a dá peste câtu va ani unu altu falimentu si mai colosalu.

Pentru a usa de acésta procedere fara a suferi consecintiele codulu penalu, avemu in capitala câtu-va banchieri, banchierasi si zarafi, cari isi dau concursulu loru pentru a inlesni fraude de asemenea natura. Ei se facu creditorii fictivi ai unoru asemenea negustori, pentru a le asigura majoritatea la incheiarea concordatulu; — apoi sunt in orasiu unii, cari se numescu necontentitu sindici, si in fine avemu si 6—7 advocati, in veci

*) Toptanu, cuventu turcescu negutiatoriu mare; cu ridicat'a, grossistu.

aparatori ai falitiloru, in càtu putemu dice, cà este o organizatie complecta, menita a sprijini fraud'a cea mai indrasnètia.

Celu mai bunu exemplu este falimentulu vestitului S. Neuman din strad'a Lipsani, ce-a avutu locu chiaru in anulu curentu. Acesta este celu mai grasu din tôte càte au avutu locu in cei din urma cinci ani in Bucuresci, representându unu passivu de 642,821 lei, si, daca nu ne insielamu, este, alu treilea falimentu alu numitului ovreiu. — Cu tôte acestea, i s'a admisu si aprobatu concordatulu cu 25 la suta, si adi e in rindulu negustoriloru cinstiti, cà si cum n'aru fi mancatu de locu . . . usturoiu. Acestu individuu a inceputu comerciulu cu unu capitalu de vreo 5000 lei, si nu trebue se ne miramu daca intr'o buna diminètia se va audi, cà dènsulu a incetatu platile pentru a patr'a óra.

In unulu din numerile nòstre viitoare, vomu continuá cu relatarea altoru casuri de asemenea natura.

— **Falimentele din Galati.** Tribunalulu comerciulu de Galati, dupa cererea ce i s'a adressatu de d. ministru de justitie, a formatu unu tablou cuprindietoru de tôte falimentele declarate in acestu orasiu, dela 1 Ianuariu 1878 pàna acum.

Eata ce resulta din acestu tablou:

S'au declaratu in cursulu acestui timpu 47 faliti, cari dupa nationalitati se impartu in 28 ovrei, 6 greci, 4 romani, 4 armeni, 2 bulgari, 2 francesi si 1 unguru. Dupa religiuni se impartu in 28 de religiunea mosaica, 12 de religia greco-orientala, 5 de cea catolica si 2 de cea armèna.

Passivulu se arata numai pentru 22 din aceste falimente si se urca la sum'a de 1.162,737 lei, éra pentru celelalte nu se scie, nefindu dosarele la tribunalulu, ci la curtea de apelu.

Putemu cu tôte acestea suplini acèsta lipsa; cà-ci, dupa informatiunile sigure ce avemu, passivulu celorlalte 25 falimente se urca la peste unu milionu cinci sute de mii lei, ceea-ce in totalu aru face 2.662,737 lei.

Mai observamu, cà in 1878 nu s'au declaratu de càtu 3 faliti, 1879 5, in 1880 10, in 1881 8, in 1882 21.

„Resb.“

— In orasiulu Romanu dela 1876 pàna in 1882 au fostu 16 falimente de negutiatori, intre cari nici-unulu nu a fostu romanu indigenu, ci mai toti jidovi galitiani, muscalesci si ungureni, veniti in Moldov'a, mai multu pe furisiu, din vin'a criminala a functionariloru dela fruntarie si vami.

Dupace tribunalele s'au pusu pe publicarea bancrotatiloru de tôte nationalitatile si protectiunile straine, ar fi fòrte necesariu, cà se specific limpede pe acelea firme si nume, care au bancrotatu de càte dóue si trei ori in modulu celu mai infamu si apoi tocma prin bancroturi s'au inavutitu. Au dreptate acelea diarie, care ceru dela tribunale rigóre multu mai mare càtra falitii fraudulosi, sau curatu romanesce, hoti si insielatori.

— (Curtea regala) va petrece érn'a in Bucuresci, éra nu la Jasi, dupa cum se respandise sgomotulu. Scirea acèsta ne-o dà „Gaz. de Roumanie“.

„Resb.“

— (Delegati straini la manevre). Austro-Ungari'a a trimisu pe dnulu colonelu de cavalerie de Hùggel si unu capitanu din statulu maioru, cà se asiste la manevrele ostirei nòstre. Din partea Franciei sunt delegati dn. colonelu Tramond, directorulu infanteriei la ministeriulu de resboiu, si dn. capitanu de statu-maioru Chavaud.

„Resb.“

— (Statu'a lui Stefanu celu mare). „Liberalulu“ spune cà piedestalulu acestei statue precum si calulu sunt dejá asiediate, astfelu cà in curendu statu'a va fi completa.

Comissiunea, care a adunatu fondurile pentru ridicarea statuei, a adressatu M. S. Regelui rogamintea de a binevoi se asiste la inaugurarea ei, si totuodata de a fixá si dio'a acestei inaugurari.

Se voru face apoi invitatiuni la acèsta solemnitate ddloru senatori, deputati, ministrii si altoru notabilitati ale tierei.

„Resb.“

Sciri din afara.

Doi regi, alu Greciei si alu Serbiei au trecut in septeman'a trecuta in caletori'a loru din tieri straine pe la Vien'a. Venirei regelui Georgiu nu i se atribue vreo mare importantia politica; in Vien'a inse si in Budapest'a se dà cu atàtu mai mare insemnate regelu Milan, si venirea lui se esplica asia, cà adeca Serbi'a nu mai tine cu Russi'a, ci cu Austro-Ungari'a, din care cauza se si dice, cà opozitiunea serbèasca cresce si se intinde in poporu, care nu voiesce se audia de „dragoste“ austro-ungurèasca.

Milan plecà din Vien'a, dara nu merse la Belgrad in resiedinti'a sa, ci dela Orsiov'a o luà pe unu vaporu de vale pàna in Bulgari'a la Rusciucu, unde ilu asteptà principele Alexandru cu ministrii si cu oficiarii sei superiori. Primirea regelui Milan fù atàtu de stralucita pe càtu numai se pricepu bulgarii la primiri de acestea. Trei dile se trecura la Rusciucu in ospetie, reviste si manevre militare, balu, venatòre si in fine despartirea cea mai cordiala.

Din scirile venite eri aflamu cà dela Rusciucu regele Milan trecù la Bucuresci si de acolo la Tecuciu, atàtu spre a vedé pe regele si regin'a Romaniei, càtu si pe mama-sa buna. Este adeca sciutu, cà mam'a repausata a lui Milan a fostu moldovana din famili'a Catargiu.

Mai deunadi principele Alexandru isi petrecuse càteva dile la Sinai'a si in Bucuresci cà óspe doritu si placutu alu regelui Carolu, ceea ce s'a cunoscutu si din impregiurarea, cà Alexandru lasandu la o parte regulele strinse ale etichettei de curte, venì cu prea puçina comitiva si petrecù mai multu cà in familia.

In dilele nòstre nu se pune tocma prea mare temeiu politicu pe visite de acestea de ale suveraniloru, cu tôte acestea ele totu au o buna dosa de importantia politica, mai alesu candu ele se repetu mai desu precum se intempla si intre acesti trei suverani vecini.

Din Constantinopole nici-o scire buna. Sultanulu in timpul de façia se légana intre apropiarea din nou càtra Russi'a si intre impacarea cu Angli'a rival'a Rusiei si situatiunea presenta nu se pòte caracterisá mai bine, decâtu cà confusiune babilonica. Nici diferenti'a greco-turcèasca nu este inca regulata, éra cu Austro-Ungari'a turcii stau cà pe spini.

Din partea Rusiei in acelasiu timpu fù relevata, scormonita una nòua cestiune danubiana, numita a Chiliei. In sensulu tractatului, de candu Russi'a recastigà Basarabi'a, malulu stàngu alu braçului Chiliei ajunse in potestatea ei, nu inse si malulu dreptu, care se afla in posesiunea Romaniei. Russi'a inse voiesce se puna man'a pe acelu braçu intregu, se'lu faca navigabilu si asia se'si bata jocu nu numai de Romania, ci si de Europ'a, care dupa tôte tractatele se tine in dreptu a sustiné prin comissiunea europèna neutralitatea si libertatea navigatiunei pe tôte 3 braçiale si gurile Dunarei. Informatiuni mai intinse in acèsta materia delicata vediuramu in Nr. preced. Apoi se te mai miri de atàtea manevre si de venirea necontentita de arme si tunuri in Romania, dara si in Bulgari'a.

Rolulu apei in agricultura.

Starea semenaturiloru in timpu de seceta este prob'a cea mai invederata despre rolulu insemnatu ce indeplinesce acestu licuidu in vegetatiunea plantelor. Óri-càtu ar fi pamentulu de grasu si de bine lucratu, ori cu càta ingrijire se va fi facutu semenatulu plantei, daca nu plóa la timpu, plantele se ofilescu, nu mai crescù; iarb'a se usuca, însusi pomii paru a fi opariti.

Ap'a nu numai cà nutresce prin ea insasi plantele, dara topesce substantiele hranitòre sau coprinse in pamentu, substantie, care dupa cum este de toti sciutu, nu potu fi absorbite de radacina, de càtu aflandu-se in stare licvida.

Afara de acèsta curgèndu pe de asupra pamentului sau in intrulu seu, ap'a topesce mai multe substantie pe cari le intalnesce in calea sa, precum sunt silicea sau nisipulu, oxidulu de feru, carbonatulu de calce si de magnesie, sulfatulu de calce si de magnesie, clorurulu de sodium sau sare, sulfatulu si nitratulu de potasa si de soda, s. a. l. Este usioru de intielesu cà ap'a, astu-felu incarcata cu substantie cari se gasescu mai tôte in tiesaturile vegetale, este unu nutrimentu gata pentru plante.

In fine ap'a absòrbe aer si acidu carbonicu, doue gazuri neaparate pentru vegetatiune. Ap'a care coprinde acidu carbonicu in disolutiune, topesce substantiele minerale din pamentu, aceea ce nu pòte face ap'a curata.

Asia dara irigandu, nu numai cà se inlocuesce ap'a de plòie, candu nu este de ajunsu, dara se si ingrasia pamentulu prin diferitele substantie topite in apa.

Mai tôte apele sunt bune pentru udarea plantelor cultivate si a fenatiiloru. Ap'a de riu, mai cu séma candu acèsta trece prin locuri cultivate, este cea mai buna. Ap'a de plòia nu petrunde tóta in pamentu, ci se scurge, trecèndu peste locuri pàna ce ajunge la unu periù, sau la unu riu, tarindu

cu sine multe substantie ingrasiatòre. Deosebitu de acèsta, plòia strabatendu atmosfer'a, ia cu sine, amoniacu, gazu, dintre cele mai priinciose pentru nutritia plantelor. S'a constatatù cà ap'a care trece prin pamenturi calcaròse este mai buna pentru irigatu de càtu aceea care trece prin locuri clisòse sau nisipòse; cu tôte acèstea pentru plantele cultivate, precum este porambulu, sfecla, si aceste din urma ape sunt indestulu de bune.

Candu pe tiermurii unui riu, sau pe unde curge unu isvoru, cresce iarba mare, compusa din plante alese, acèsta este unu semnu siguru, cà ap'a este buna pentru udatu.

Ap'a de isvoru este fòrte buna pentru udatu, candu isvorulu curge prin locuri calcaròse ori nisipòse; din contra ap'a care trece prin paduri de stejaru sau din smàrcuri, este vatamatòre plantelor, pentru cà coprinde substantie astringente.

S'a observatu cà ap'a de isvòre, care depune unu felu de substantia galbuie si pe de asupra pare uleiòsa, nu este buna pentru udatu de càtu amesticandu-se cu urina de vite sau cu apa, care curge prin curti.

Temperatur'a isvòreloru are influentia asupra calitatii apelor. Ap'a mai calda este multu mai priincioasa plantelor de càtu ap'a rece. De aceea in casulu candu ap'a este prea rece, se aduna in anume locuri numite rezervoriuri, unde se lasa se se mai incaldièasca.

Intr'un cuvèntu, se potu intrebuintiá pentru udatu mai tôte apele de plòie, de zapada, de riu, de lacu si de isvòre. Prin urmare ori-unde se afla unu periù sau unu isvoru, unu lacu sau unu iazu, agricultorulu pòte se intrebuintièdie irigatiunea.

(Va urmá.)

Piese de musica mai tôte dupa melodii si arii romanesce.*)

Regin'a Floriloru. 18 (compusu si dedicatu) de Jancu Philipp. Wals.

Perle du Danube. 19. de Eduard A. Hübsch. Mazurca.

Carmen Sylva. 20. de Ed. A. Hübsch. Wals. Hora Cocóneloru. 21. de Andreiu Kerlendis. Hora de salonu.

Mariór'a. 17. compusu de Alfonso Girillo. Wals.

Cantece si Doine. 18. culese si arangiate de dnisiór'a Calliopi Zographos: 1. Oltule Oltetiule; 2. Briu; 3. Hora; 4. Colo 'n vale la fòntàna; 5. Doin'a pastoriloru; 6. Olteni; 7. Cavoclu; 8. Trece lina pe colina; 9. Ilenuti'a dela Pétra; 10. Canteculu miresei; 11. Hor'a miresei, aidea doi; 12. Dâsgoveala.

Tómn'a. 24. de G. Stephanescu. Hora.

Joanu Vasilescu. 22. de Constantin Gebauer. Compositiuni.

Adio la Patria. 25. de Aug. Horn. Fantasia.

Jonescu. 10. de François Schipeck. Quadrill.

Grivitia Marsiu. 9. de M. Sutiù.

Liniti'a. 27. de Theodoru Georgescu. Hora.

O nópte in padure. 26. de Fr. Schipeck. Hora.

Fatinitia Marsiu. 8. de Franz von Suppé.

Hor'a Rosioriloru. 14. de Carol Becker.

La arme! 15. de Eduard Krüger. Cantecu.

Ah! lasati-me in pace!! 11. de Joanu Vasilescu. Romantia.

Rascazat. 13. de François Schipeck. Romantia rusèasca.

La Frontiera! La Frontiera! 12. de Theod. Georgescu. Cantu eroicu.

Cantulu ginteilatine. 6. de Maestro Marchetti.

Romani'a independenta. 5. de François Arming. Valsu.

Trecerea Dunarei. 16. de Jalovitzki. Marsiu.

Primavér'a. 28. de G. Stephanescu. Hora.

Luarea Plevnei. 7. de Jalovitzki. Marsiu.

Canteculu ginteilatine. 29. de A. Balutia.

Hor'a Dorobantiloru la Grivitia. 30. de Ed. Neudörfler. Hora.

Banulu Maracine. 31. de Flechtenmacher. Hora.

Marsiu de victoria. 4. de Const. Gebauer.

Var'a. 32. de G. Stephanescu. Hora.

Craiu nou. 1. de G. G. Porumbescu. Potpouriu.

Hor'a Brasiovului. 2. de G. G. Porumbescu. Hora.

Victoria-Quadrillje. 3. de F. W. Pába.

Sciri diverse.

— (Necrologu). Atanasie Bechnitz, negutiatoriu, seversì dupa suferintie indelungate vièti'a sa plina de iubire luni in 4/16 Octobre la 9 óre demànèti'a in vèrsta de 28 ani.

*) Dnisiór'a Virgini'a C. I. din Brasiovu reflectà pe redactiune la o serie de piese romane puse pe note pentru fortepianu, cele mai multe nòue, alte si mai vechi, dincòce inse prea puçinu cunoscute pàna acum. Noi facemu cu placere locu la titulu acelorà, pentru-cà cine va voi, se le pòta comandá sau in Bucuresci la vreo libraria, sau in Brasiovu la libraria N. J. Ciurcu, ori in Sibiu la W. Krafft. Regretamu cà pretiurile nu sunt insemnate pe acelea piese. Red.

Partea pamentésca a prea timpuriu reposatului multu iubitului fiu, frate si unchiu se va inmorméntá Mercuri in 6/18 l. c. la 4 óre d. am. in progadia gr.-resar. din suburbiulu Josefínu.

Cu ánim'a plina de durere aducu acésta scire jalnica

Sibiiu in 4/16 Octobre 1882.

Ana Bechnitz nasc. Desícu cá mama, Sofia nasc. Bechnitz cá sora, Joanu Bechnitz cá frate, Ermil Cosmutia cá nepotu.

Fia-i tierin'a usióra!

— In comun'a Abafia districtulu Reginului sas. comitatulu Muresiu-Turda din 19 Octobre st. nou a c. s'a ivitu epidemi'a de versatu negru, morindu o femeia in etate de 30 si unu barbatu de 38 ani. Mai inainte cu vreo 2 luni au moritu copii dela 4 ani incependu pàna la 6—12 ani de morbulu numitu „Difteritis“ (inflatura la grumadi); gr. cat. 25, r. cat. 8, de religiune ev. reformata 11; si inca pàna in dio'a de astadi se continua morburile susu numite.

Abafia, in 21 Oct. 1882.

J. Crisanu,
parochu greco-catolicu.

— (O nihilista resoluta). Unu functionariu R. din Korssuny langa Charkow a acusat pe dn'a T. cà ar fi nihilista. Dómn'a T. marturisí cá e asia, dara dice cá n'a ayutu nimicu a face cu teroristii. Dn. R. continuà a'i imputá acésta, éra dn'a T. ilu provocà la duelu la diece pasi distantia. Dnulu R. se sparià asia de tare, in càtu o luà la sanatós'a si nu se opri de càtu intr'unu satu vecinu. Dómn'a T. plecà dupa acelu lasiu, ilu gasi intr'unu birtu si'lu pofi categoricu la lupta. Dnulu R. incepù se tremure, cadìu in genunchi si cerù ertare. Dómn'a T. ii dete o palma sdravena si se întórse la Korssuny. Acelu functionariu a cerutu transferarea. („Resb.“)

— (Originea cartiloru de jocu). Se dice cá dieii au inventatu cartile de jocu, pentru-cá se le tréca de urftu pe timpulu unei fómete.

Ori-care ar fi legend'a asta, singurulu faptu recunoscutu cá siguru, este cá, cartile si ántaiele combinatiuni la cari au datu locu, au venit din Orientu in Europ'a cam in secolulu alu treispredecelea. Au fostu aduse de Tígani si dupa unu manuscrisu prea vechiu, imprimatu mai tardiu la Augsburg, intitulatu „Joculu de Auru“, pe la anulu 1300 incepura cartile se se respandésca pe la popórale europene. Nu se scie cum erau acele carti orientale, pentru-cá figurile loru se modificau fôrte rapede si luara numele de Tarot, pentru-cá la Taro, in Lombardi'a, cartile italiene isi primira figurile loru actuale, cari se deosebescu de figurile cartiloru nóstre. In Franci'a, figurile cartiloru nóstre fura adoptate dupa timpulu lui Carolu VII-lea, de càtra unu pictoru miniaturistu anume Jacquentin Gringonneux. („Binele publ.“)

— (Scadere de pretiu). Pentru-cá si cei mai cu puçine midiolóce se'si póta cumpará folosítórea si pentru ori-ce economia casnica nedispensabil'a: „Carte de bucate a bucatariei romane etc. etc.“ unu volumu grosu de 667 pagine in 8° brosiata, scadu pretiulu de bolta dela 2 fl. 50 cri la 1 fl. 50 cri si me rogu de comande prin mandate postale indata cu banii. Cu trimiterea franco cartea costa cu 25 cri mai multu, asia dara 1 fl. 75 cri v. a.

H. Dressuandt,
librariu in Brasiovu.

Bibliografia.

— Manualu de Gramatic'a limbei romane cu deprinderi pentru aplicarea regulorlu intocmita pentru gimnasie si licee. Partea I si II Fonetica si Etimologia de M. Strajanu. Aprobata de ministeriulu instructiunei publice si alu cultelorlu cá carte didactica pentru scólele secundare. Editiunea II. Pretiulu unui exempl. 2 lei si 50 bani. Bucuresci, 1882. Editur'a librariiei Socecu et Comp. Calea Victoriei Nr. 7.

— Manualu de Gramatic'a limbei romane cu deprinderi pentru aplicarea regulorlu intocmita pentru cursulu inferioru si superioru alu scólorlu secundare de M. Strajanu, doctoru in filosofia si profesor de limbele latina si romana la liceulu Mateiu Basarabu. Partea III Sintactic'a. Pretiulu 3 lei noi. Bucuresci, 1881. Editur'a librariiei Socecu et Companie. Calea Victoriei Nr. 7.

— Manualu de stilistica cu indicatiuni si exemple de teme pentru scólele secundare de ambe-sexe de M. Strajanu, licentiatu in litere dela universitatea din Bucuresci, doctoru in filosofia dela universitatea din Giessen si profesor de limb'a romana la liceulu Mateiu Basarabu. Editiunea II. Pretiulu unui exemplariu 2 lei noi. Bucuresci, 1882. Editur'a librariiei Socecu et Comp. Calea Victoriei Nr. 7.

— Gramatic'a romana in scólele elementare, tractata din bucati de cetire. Cursu practiculu pentru

invetiatorii si invetiátórele, cari instruédia scolari din anulu alu 3-lea si alu 4-lea de scóla, precum si pentru elevii instituteloru preparandiale sau normale. Partea I. de Vasile Mândreanu. profesor licentiatu in filologia classica. Editiunea I-a. Pretiulu 1 fl. 20 cri — 3 lei Lugosiu, 1882. Editur'a autorului.

— Literatorulu revista literara din Bucuresci. Anulu III. Nr. 6. Finele semestrului ántaiu. — Sumariulu: 1. „Càtre Dumediù“, poesie de Al. A. Macedonski. 2. „Homage a Sa Maj. Charles I-er“, poesie de Francois Nizet. 3. „Hernani“, drama in 5 acte (dupa V. Hugo) de Duiliu Zamfirescu. 4. „Lui Ureche“, poesie de Al. A. Macedonski. 5. „Ánim'a mea“, poesie de Th. M. Stoenescu. 6. „Cartoforolu“, novela (urmare) de Mihailu Demetrescu. 7. „Candu te vedu“, poesie de M. Toncescu. 8. „E rar“, poesie de Al. A. Macedonski. 9. „Lui Al. A. Macedonski“, poesie de Carolu Scrobu. 10. „Refrenulu vèntului“, poesie de C. N. Vasilescu. 11. „De cununa“, poesie de M. Toncescu. 12. „Poem'a visuriloru“, poesie de Carolu Scrobu. 13. „Pantasi Ghica“ Redactiunea. 14. „Cuvèntu rostitu la inmormntarea lui Pantasi Ghica“ de Al. A. Macedonski. 15. „Visulu“, poesie de Alexandru Radu. 16. „Pe Amaradia“, poesie de I. I. Trutzescu. 17. „Am cresutu“ poesie de Th. M. Stoenescu. 18. „Pe laculu de garda“, poesie de Al. A. Macedonski. 19. „Scriemi se viu“, poesie de I. I. Trutzescu. 20. „Cursu de literatura dramatica“ de Th. M. Stoenescu. 21. „Am inebunitu“, poesie de I. I. Trutzescu. 22. „Capitole filosofice“ de Al. A. Macedonski. 23. „Umbr'a ta“, poesie de Th. C. Penculescu. 24. „Mincinosulu“, comedie de St. Velescu. 25. „Notitie biografice“ de Luciliu. 26. „Bene-Merenti, Notitia, Diaru nou, Multumire“ Redactiunea. — Bucuresci. Tipografi'a moderna, Gregorie Luis, strad'a academiei 24, 1882.

— La vérité sur les faillites in Roumanie. — Jasi, tipo-litografia Buciumului romanu 1882.

— Vocea adevèrului revista ilustrata. Anulu I. Nr. 6. 15 Septembrie 1882. Abonamentu: Pe 2 luni 2 lei, pe 6 luni 5 lei, pe anu 10 lei. Articole nepublicate nu se inapoia. Scriori nefrancate se refusa. — Unu esemplaru 50 bani. — Redacti'a si administratia tipografi'a Dor. Cucu, strad'a Lipscani Nr. 3. Bucuresci 1882.

— Aurora romana, organu beletristicu-literaru alu „societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“. Nr. 8. Anulu II. — Apare la 15 a fia-carii luni. Costa pentru membri pe anu 3 fl., pentru nemembri 4 fl. v. a., pentru Romani'a 15 franci. Abonamentele se facu directu la redactiune si anume pe unu anu, séu si numai pe unu semestru. Editoru si redactoru respundietoriu Joanu J. Bumbucu, professoru la gimnasiulu c. r. din Cernauti si redactoru alu publicatiuniloru literare ale „Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“. — Strad'a Transilvaniei Nr. 7. — Sumariu: „Anna“, novela de En. Hodosiu. Poesii de C. Morariu, T. V. Pacatianu, C. Grigorescu. „Cronic'a lunara“. „Anunciu bibliograficu“. — Cernauti 1882. Tipografi'a H. Czopp.

— Calendariulu Familiei pe an. ordinariu 1883. Urmatu de cartea I. din „Bibliotec'a Familiei“. Redactoru-editoru: Niculae F. Negrutiu. Gherl'a, 1882. Imprimeri'a „Auror'a“ p. A. Todoranu. Pretiulu unui esemplariu — cu adaosulu unui portretu care reprezenta pe M. L. Regele si Regin'a Romaniei, — este 50 cri. — Alu 5-lea esemplariu se dà gratis.

Post'a redactiunei.

Clusiu, 14 Oct. Binevoiti a ve informá din respunsulu datu domnului fostu membru alu conferentiei din 1881. Vetí primí de siguru; Dvóstra mai ántaiu, cà-ci dela Dv. au intratu spese de tipariu 116 floreni, si trebuescu la patru limbi aprópe 2000 fl.

Dreptulu exclusivu de proprietatea unei carti este, conformu lelei domnitórie in Transilvani'a, alu acelora cari o facu si o tiparescu, pe terminu de ani 30.

Las' se critice ori-cine si anume acei ce se afla in nefericit'a credintia, cá diplomatii, cá cercurile superiori ale Europei se informédia din asia numite foi volante de càte dóue trei pagine, din pámflete, din apeluri electorali, sau din càtiva articlii de diarie scrise cu péna muieta in fiere. Hei multe volume, nu foi volante, au publicatu magiarii in limbile francesa, anglesa si germana, multe sute de articlii au aparutu dela emigrantii loru in Elveti'a, Paris, Londr'a, Washington, pàna ce au ajunsu dela 1849 la 1867. Si emigrantii Romaniei au muncitu siepte ani in strainatate publicandu brosiure si volume, pàna-ce au ajunsu la conventiunea din 1858. Pentru-cá Europ'a se recunósca vreunu poporu, vreo nationalitate, voiesce, pretinde, cá se fia informata desu, exactu si cu anii integri, prin tipariu si in persóna. Se intrebamu pe greci, pe serbi, si mai de curendu pe bulgari, ce 'ia costatu emanciparea loru, cu dieci de ani mai inainte de a o ajunge. Cu ce poti probá drepturile acestui poporu la tiér'a locuita de elu, daca nu apelandu la istoria lui si a tieriei? Se pare cá unii ómeni nici pàna astadi nu sciu, nu vedu si nu audu, cá forti'a brutale, ce stà cu pumnulu ridicatu, face pe fiacare di apelu totu numai la „dreptulu istoricu“, reale sau fantasticu, totu atàta. Adversarii isi conserva dreptulu loru istoricu alaturea cu armele fisece in arsenalu. Éra noi se suferimu a fi tractati si de aci inainte totu numai de venetici in acestea tieri? Acésta se fia politic'a nóstra? Desperata politica!

Se insièla reu toti aceia dintre noi, cari isi imaginédia, cá Europ'a apuséna scie ceva de existenti'a altoru romani, decâtu acei din regatulu Romaniei. Dela càtiva studenti si càte unii negutiatori Europ'a inca n'au afluatu nimicu. Se fimu ceva mai seriosi celu puçinu in prim'a cestiune de viétia.

Gherl'a. S'au trimisu.

Opurile lui Petru Maioru nù se mai afla de vendiare nicairi, la nici-o libraria nici de 30 de ani. Ayusem eu 100 de exemplarie din editiunea a dóu'a, facuta cu spesele fericitului boieriu moldovanu Georgie Malinescu, trimise mie la Brasiovu de càtra elu insusi; dara in Aprile 1849 mi le incarcara secuii din Sepsi-Szt.-György impreuna cu alta parte a bibliotecei, si parte le vendura la piperiu, parte aprindeau foculu cu ele, „pentru-cá erau numai càrti romanesce“. Cautati exemplarie pe la privati.

Omulu concurentu de care erá vorba, ve scrie de a dreptulu.

Blasiu. O mare neintielegere. Pachetulu a venit retour, din precipitarea postei.

Turd'a. S'au trimisu. La celelalte prin epistola, daca nu in persóna.

Aradu. Unu strainu a comandatu, nu romanu.

Nasaudu. Satmaru. Oradea. Alb'a. Fagarasiu. Dev'a. Temisiór'a. Càte voru trebui? A se adressá la rev. dn. presiedente.

Brasiovu. Dela DV. nu a comandatu nimeni nici-unu exemplariu si numai dn. D. M. a conferitu la spesele tipariului in modu splendidu, altulu nimeni. De altumentrea dupa-ce a trecut prin purgatoriulu celu de ántaiu alu procuroriloru, se va depune si in Brasiovu la unu librariu in comissionu.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 16 Octobre st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca cu 6%	119.35	119 25
I emisiune de oblig. de statutu dela drumulu de feru orientalu ung.	90.50	88.—
II emisiune de oblig. de statutu dela drumulu de feru orient. ung.	109.75	110.50
Oblig. de statutu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	94 50	95 75
Inprumutulu drumuriloru de feru ung.	135.—	134 —
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentului	98.45	98.—
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	98.—	98.25
Obligatiuni urbariale temesiane	98 —	98.25
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	98.—	98.25
Obligatiuni urbariale transilvane	98 50	98.50
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99 —	—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimei de vinu	97 —	97.75
Datorie de statutu austriaca in chartie	76 80	76.75
Datoria de statutu in argintu	77 40	77 60
Rent'a de auru austriaca	95.65	95.30
Sorti de statutu dela 1860	130.50	130.50
Actiuni de banca austro-ung.	826.—	827.—
Actiuni de banca de creditu ung.	307.—	321.50
Actiuni de creditu aust.	320.75	321 10
Serisuri fonciari ale institutului „Albin'a“ dela Sibiiu	—.	100.—
Galbini imper.	5.64	5 65
Napoleonoduru	9.45 1/2	9 46 1/2
100 marce nemtiesci	58 20	58.20

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

17 Octobre st. n. in Sibiiu:

Grân, dupa cnalitati	1 hectolitru fl.	5 40—6 20
Grân, amestecatu	1 „	4 20—5.—
Secara	1 „	4 —4 40
Papsioiu	1 „	6.—6 40
Ordiu	1 „	3.90—4 30
Ovesu	1 „	1.90—2 30
Cartofi	1 „	1.40—1.80
Mazare	1 „	10. 11.—
Linte	1 „	12.—14.—
Fasole	1 „	6 50—7 50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	74.—78.—
Untura (unsóre topita)	50 „	70—76
Carne de vita	1 „	44—48
Oua 10 de	„	—20

Cărți românesce

care se află în

librăria română a lui W. Krafft în Sibiiu.

(Urmare).

Ebersac, Anunciata séu victima răbdărei	bros. —	50
e Emanuilu, Risipirea Ierusalimului	„	—30
e Epistolia Dlui Isus Christos (100 bucati) in crudo 6.—	„	—10
Euripide, Ifigenia in Aulida. Tragediă	„	—40
Evreica, Operă in 5 acte de D. Scribe	„	—75
Fekete I. (Negrutiu), Magyar-román nyelvtan	„	1.20
Felicitatiuni pentru anulu nou si dio'a numelui	„	—25
Fericean Josif, Logica	„	2.—
Ferreri S., Vivia séu biserica din Cartagine	„	1.50
Filipescul J., Chemia anorganica. Cu figuri in text	„	1.20
Florescu C., Limb'a floriloru. Legatu si auritu 50 cr., cart. 30 cr.	„	—20
Fotino Dionisiu, Istoria gener. a Daciei, séu a Transilv., Terei muntenesci si a Moldaviei 3 părți	„	7.50
Frey W., Alisma sau rescól'a in Bombay. Novela indiana, cu chipu coloratu	„	—25
— De pe tronul la esiafodu. Narat. ist., cu chipu col.	„	—25
— Ivan, Robinsonul nordului	„	—25
— Murad, Căpitanul Negrilor. Narațiune din ultimele resbele americane	„	—25
Fundescu J. C., Basme, Orații, Păcălituri, Ghicituri	„	1.—

(Va urmă.)

A eșit de sub tipar:

Geografia Ungariei și Elemente din Geografia generală pentru scólele poporale de Dr. Nicolau Popù, conector și profesor in Brașov. Edițiunea a patra cu charta Ungariei. Prețul 35 cr.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**